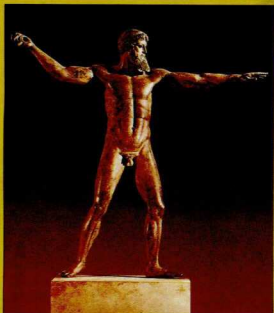

Μια αλυσίδα για να γνωρίσεις τα πολύ πολύ μακρινά χρόνια

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΘΕΟΙ

Κείμενο: **Μαρίζα Ντεκάστρο**
Παιδαγωγός

1. Το άγαλμα αυτό του 5ου αιώνα π.Χ., που παριστάνει τον Ποσειδώνα, ανασύρθηκε από το βυθό της θάλασσας κοντά στο Αρτεμίσιο (βορειοανατολική Εύβοια), γι' αυτό και το ονόμασαν Ποσειδώνα του Αρτεμίου. Σήμερα εκτίθεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

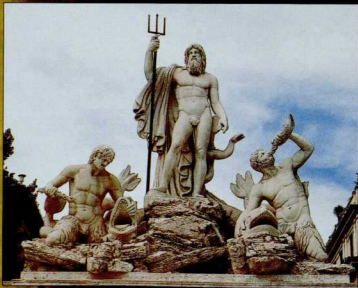
Ποσειδώνας, ο θεός που με την τρίαινα φουρτούνιαζε κι ημέρευε τις θάλασσες

Όταν ήταν να γίνει η μοιρασιά του κόσμου, οι τρεις μεγάλοι γιοι του Κρόνου έριξαν τον κλήρο για να δουν τι θα πάρει ο καθένας. Στον Δία έτυχε ο ουρανός, στον Ποσειδώνα η θάλασσα και στον Πλούτωνα ο κάτω κόσμος.

Ο Ποσειδώνας, αμέσως μόλις έμαθε ποιο ήταν το βασίλειό του, αποφάσισε να χτίσει το παλάτι του κοντά στην παραλία της Εύβοιας, στα βάθη της θάλασσας και να βρει μια θεά για γυναίκα του (εικ. 1).

Πολλές κοπέλες του άρεσαν, αλλά καμιά δεν τολμούσε να τον παντρευτεί γιατί, όπως έλεγαν, θύμωνε με το παραμικρό... Η Αμφιπρίτη, η κόρη του Νηρέα το αποφάσισε, έγινε γυναίκα του και του χάρισε τρία παιδιά: τον Τρίτωνα με την ψαρίσια ουρά, ο οποίος κρατάει το μεγάλο κοχύλι, την Μπουρού, που ο ήχος της εξουσιάζει τα κύματα (εικ. 2), και δυο κορίτσια.

Ο Ποσειδώνας, όπως ο αδελφός του ο Δίας, αγάπησε κι άλλες γυναίκες (εικ. 3) και απόκτησε πολλά παιδιά που έμοιαζαν με τέρατα. Όπως ο γίγαντας Χρησάορας, ο Πήγασος, το φτερωτό άλογο, και ο ληστής Σκίρωνας, που είχε το λημέρι του στο δρόμο από την Πελοπόννησο για την Αθήνα και σκότωνε τους ταξιδιώτες. Ήταν καλός πατέρας και συμπονούσε τα παιδιά του όταν τους συνέβαινε κάτι κακό. Όπως τότε με το γιο του, τον κύκλωπα Πολύφημο, που τον τύφλωσε ο Οδυσσεύς για να μπορέσει να βγει με τους συντρόφους του από τη σπηλιά όπου τους είχε κλείσει.

2. Ποσειδώνας και Τρίτωνες, όπως τους απεικόνισε τον 19ο αιώνα ο Ιταλός γλύπτης Τζοβάνι Τσεκάρι, στην πλατεία ντελ Πόπολο στη Ρώμη.

3. Ο Ποσειδῶνας με μία από τις γυναίκες του. Το ψηφιδωτό αυτό είναι της ρωμαϊκής εποχής, βρέθηκε στην Τυνησία (Utica) και εκτίθεται στο Μουσείο Bardo.

Ο θυμός του θεού ήταν τρομερός κι έκανε το βασιλιά Οδυσσέα να περιπλανιέται για δέκα χρόνια μόνος κι έρημος μέχρι να φτάσει στην πατρίδα του την Ιθάκη, μετά τον πόλεμο στην Τροία!

Όταν οι άνθρωποι έψαχναν θεούς-προστάτες για τις πόλεις τους, ο Ποσειδῶνας διεκδίκησε μαζί με τους άλλους Ολύμπιους κι αυτός μια πόλη, για να την προστατεύει και οι κάτοικοί της να τον τιμούν. Ήταν όμως πολύ άτυχος. Ήθελε την Κόρινθο αλλά την έδωσαν στον

Ήλιο. Δοκίμασε τότε στους Δελφούς, αλλά εκεί προτίμησαν τον Απόλλωνα. Του άρεσε η Νάξος, όμως την πρόλαβε ο Διόνυσος. Και το Άργος το έδωσαν στην Ήρα!

Όταν ήρθε η ώρα να αποφασίσουν οι κάτοικοι της Κεκροπιάς, στην Αττική, ο Ποσειδῶνας τούς χάρισε ένα άλογο, σαν εκείνα που έσερναν το χρυσό άρμα του

4. Νόμισμα της Ποσειδωνιάς (Paestum) του 6ου αιώνα π.Χ. Η Ποσειδωνία ήταν ελληνική αποικία που βρισκόταν στη Μεγάλη Ελλάδα (Κάτω Ιταλία). Η στάση του Ποσειδῶνα μοιάζει πολύ με εκείνη του αγάλματος στην εικόνα 1.

στα κύματα, και μια πηγή με αλμυρό νερό. Όμως εκείνοι προτίμησαν άλλο δώρο: ένα δέντρο, την ελιά, που τους έταξε η θεά Αθηνά. Έτσι λοιπόν η πόλη ονομάστηκε Αθήνα (εικ. 5). Ο Ποσειδῶνας θύμωσε πολύ κι έστειλε κύματα να πλημμυρίσουν την πεδιάδα της Ελευσίνας. Παρ' όλη την καταστροφή, οι Αθηναίοι σέβονταν το θεό της θάλασσας και μάλιστα του έχτισαν πολλούς ναούς κοντά στην πόλη τους, ακόμα και πάνω στην Ακρόπολη, γιατί ήθελαν να προστατεύει τα πλοία τους, που ταξίδευαν στις θάλασσες, από καταιγίδες και φουρτούνες. Ίσως ακόμα να πίστευαν ότι χάρη στη βοήθειά του απόκτησαν δυνατό ναυτικό.

Μη νομίζεις πάντως ότι ο Ποσειδῶνας έμεινε παραπονεμένος. Αν κάνεις ένα θαλασσινό ταξίδι στη Μεσόγειο θάλασσα, σίγουρα θα συναντήσεις τα ερείπια κάποιας Ποσειδωνιάς, μιας από τις πολλές μικρές παραθαλάσσιες πόλεις που πήραν το όνομά τους από τον Ποσειδῶνα (εικ. 4).

5. Στο αγγείο αυτό (αμφορία) του 4ου αιώνα π.Χ., που βρίσκεται στο Μουσείο του Ερμιτάζ στην Αγία Πετρούπολη, εικονίζεται η διαμάχη του Ποσειδῶνα (που κρατά ένα άλογο από το χαλινάρι) και της Αθηνάς (που στέκεται δίπλα σε ένα δέντρο ελιάς) για το ποιος από τους δύο θα γίνει προστάτης της πόλης των Αθηνών.